

19

Uit de praktijk

Het Bibob-advies: cijfers en toekomstperspectieven

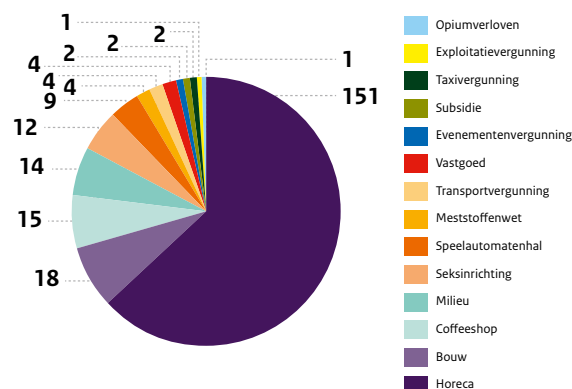
Voor een betrouwbare overheid en een veilige samenleving is het van belang personen en rechtspersonen te screenen op hun integriteit. De Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob) is een instrument om de verwevenheid tussen boven- en onderwereld tegen te gaan. Om vast te stellen of een vergunning- of subsidie-aanvrager/houder integer is, moeten bestuursorganen eerst een eigen onderzoek uitvoeren. Mocht het eigen onderzoek niet afdoende zijn, dan kan het bestuursorgaan een advies bij het Landelijk Bureau Bibob (LBB), onderdeel van de screeningsautoriteit Justis, aanvragen. Het LBB screent de vergunningaanvrager of -houder en zijn zakelijke relaties om te voorkomen dat de overheid criminele activiteiten faciliteert.

In 2016 heeft het LBB bijna 300 aanvragen uit alle regio's van het land behandeld. Gemeenten, provincies, maar ook zelfstandige bestuursorganen (ZBO's) en het Rijk weten de weg naar het LBB steeds beter te vinden. Het LBB adviseert overheden en ZBO's over de mate van gevaar dat een vergunning, subsidie, aanbesteding of vastgoedtransactie wordt gebruikt om crimineel vermogen te investeren en/of strafbare feiten te plegen. Te denken valt aan het gebruik van een horecagelegenheid om in drugs te handelen, of om crimineel verkregen geld wit te wassen. Zo wordt voorkomen dat de overheid criminele activiteiten faciliteert en wordt de bonafide ondernemer beschermd tegen oneerlijke concurrentie.

Adviezen per branche

Sinds de wetwijziging van 2013 is de Wet Bibob op meer branches van toepassing. Het Bibob-instrument wordt het meest ingezet bij vergunningaanvragen voor de horeca. Ook in 2016 was dit het geval. De uitgebrachte Bibob-adviezen voor de bouw, coffeeshops en milieu-activiteiten volgen op ruime afstand.

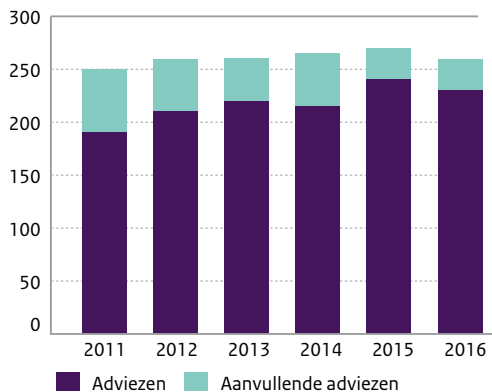
Figuur 1: Het aantal uitgebrachte Bibob-adviezen per branche in 2016

Uitgebrachte adviezen

In 2016 heeft het LBB 239 adviezen en 31 aanvullende adviezen verstrekt. Er zijn 23 adviesaanvragen en 1 aanvraag voor een aanvullend advies ingetrokken. De uitgebrachte adviezen zijn in aantallen vergelijkbaar met voorgaande jaren.

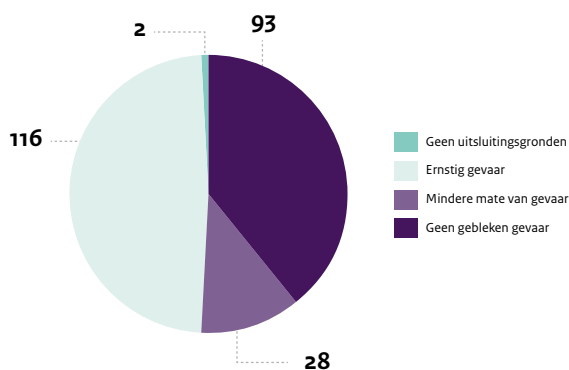
Figuur 2: Aantal uitgebrachte Bibob-adviezen in de periode 2011-2016

Mate van gevaar

Het LBB adviseert over de mate van gevaar dat een beschikking (mede) gebruikt zal worden om crimineel verkregen vermogen te benutten, of om strafbare feiten te plegen. Het LBB concludeerde in 2016 116 maal een ernstig gevaar, in 28 gevallen een mindere mate van gevaar en 93 keer concludeerde het LBB dat er geen gevaar in de zin van de Wet Bibob is gebleken. In twee gevallen was er 'geen uitsluitingsgrond' in het kader van een aanbestedingstraject.

Figuur 3: Aantal Bibob-adviezen uitgesplitst naar mate van gevaar in 2016

Verbeteringen in het Bibob-advies

In 2016 heeft het LBB een aantal veranderingen doorgevoerd die ten goede zijn gekomen aan het advies. Zo is de focus verlegd van een 'volledig' naar een 'doelmatig' advies, zonder aan kwaliteit in te boeten. Bibob-onderzoeken zijn daarmee gericht op adviezen van hoge kwaliteit, die toereikend zijn voor aanvragers om goed onderbouwde beslissingen te kunnen nemen. Hierdoor zijn de doorlooptijden verbeterd. Ook qua vorm zijn er aanpassingen doorgevoerd. De opbouw van het advies is verbeterd: voor de leesbaarheid wordt vaker gebruik

gemaakt van bijlagen en het advies heeft een nieuwe vormgeving. De betrokken bestuursorganen zijn hierover geïnformeerd. De tabel hieronder geeft weer hoe de betrokken bestuursorganen de Bibob-adviezen in 2016 hebben beoordeeld.

Beoordeling BIBOB-adviezen door bestuursorganen in 2016 op een schaal van 0 tot 10

Doorlooptijd	Leesbaarheid	Volledigheid	Communicatie
8	8	8	9

De onafhankelijke kwaliteitscommissie Bibob

Om de kwaliteit van de adviezen van het LBB te bevorderen, beoordeelt een onafhankelijke kwaliteitscommissie steekproefsgewijs de kwaliteit van de adviezen en de zorgvuldigheid waarmee die adviezen worden opgesteld. De kwaliteitscommissie bestaat uit personen met deskundigheid en ervaring op het terrein van het openbaar bestuur, het bestuursrecht en ervaring binnen het openbaar ministerie. De kwaliteitscommissie heeft geoordeeld dat de adviezen van het LBB in 2016 aan een hoge standaard van zorgvuldigheid hebben voldaan. Volgens de kwaliteitscommissie zijn de conclusies over het algemeen goed onderbouwd en is er op deskundige wijze onderzoek gedaan.

Blik op de toekomst

Om aan de behoeften van de samenleving te blijven voldoen, is er een wijziging van de Wet Bibob in voorbereiding. Bekeken wordt o.a. op welke wijze de informatiepositie van bestuursorganen ten behoeve van het eigen onderzoek kan worden verbeterd. Te denken valt aan de mogelijkheid om uitgebreider naslag te doen in het Justitieel Documentatiesysteem. Daarnaast wordt bekeken of het stellen van aanvullende vragen door het LBB kan worden uitgebreid naar het zakelijk samenwerkingsverband van de betrokkene. De verwachting is dat het LBB hierdoor beter in staat zal zijn om via de aanvullende vragen zakelijke samenwerkingsverbanden en mogelijke stroman-constructies te achterhalen. Ook hebben provincies aandacht gevraagd voor de beperkingen die in het Besluit Bibob zijn opgenomen ten aanzien van de sectoren die wat betreft overheidsopdrachten (o.a. aanbestedingen) onder de reikwijdte van de Wet Bibob vallen. Er zal worden gekeken welke sectoren -naast bouw, milieu en ICT- nog meer onder de reikwijdte van de Wet Bibob zouden kunnen vallen.

Justis | Ministerie van Veiligheid en Justitie

Postbus 20300 | 2500 EH Den Haag

www.justis.nl

Mei 2017 | Publicatie-nr. 103015

Meer informatie

www.justis.nl/bibob